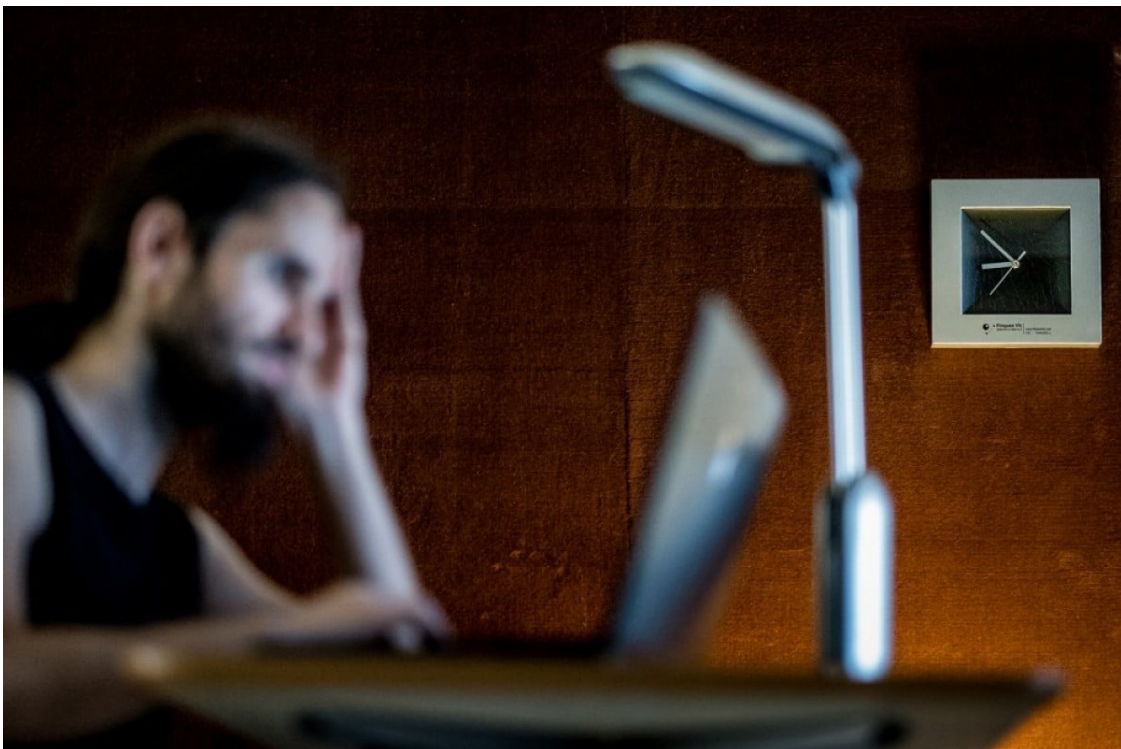

Cada clic compta: el poder de l'usuari catalanoparlant

«Si hi ha una pel·lícula doblada al català, s'ha de veure. Potser no representarà cap canvi radical, però la multinacional s'adonarà que hi ha un interès» | «La màxima responsable de Google a Espanya va arribar a dir que no hi havia pressupost pel català»

Caldrien campanyes d'alfabetització per explicar la importància de navegar en català per influir en les grans empreses. | Adrià Costa.

Setè article del dossier «El català al món digital»

Quins són els punts forts i febles del català en l'àmbit digital?

Un dels punts forts del català és el fet d'**haver estat pioners als inicis de l'era digital**. Un munt de gent motivada, activa i ben connectada van aconseguir de forma altruista fer la Viquipèdia en català i per poques hores va ser la tercera a crear-se, pocs minuts després de la versió alemanya. També es va aconseguir el 2005 que l'ICANN, l'entitat que gestiona els dominis a internet, concedís el domini punt cat.

El punt feble ha arribat més tard. La globalització, la creació de bombolles digitals i l'existència de les xarxes socials sota el paraigua de grans tecnològiques ha dificultat l'avenç del català en digital.

Un altre punt feble és, *a priori*, la **monetització**. L'aparició de creadors de continguts que monetitzen els seus vídeos i posts a les xarxes, busquen arribar al màxim de gent possible per poder guanyar diners i per nombre de parlants el castellà guanya el català. De totes maneres, no tot està perdut. Pot ser un punt diferencial que jugui a favor.

Parlant amb la directora general d'**Spotify** de l'Europa del Sud, que inclou Catalunya, Federica Tremolada, m'anunciava sorpreses i la intenció de potenciar el contingut local en àudio i música. La plataforma sueca d'àmbit mundial ha fet una llista de música en català i està ajudant a promocionar els *podcast* també fets en català. No és un autèntic èxit, però sí que es comença a notar una clara intenció d'apostar pels continguts més locals i no tan globals.

Així mateix, el vicepresident de l'eina educativa mundial **Kahoot**, Sean D'arcy, m'ha promès que aviat la interfície estarà també en català. Aquesta multinacional nascuda a Escandinàvia ha incrementat el seu us d'un 247% l'últim any. Es tracta d'ensenyar jugant a classe, a casa o a les empreses que es posen al dia amb els continguts. Que una empresa tan potent com Kahoot tingui clar que el local és important ja és un pas.

[noticiadiariambautor]93/222[/noticiadiariambautor]

Quines accions s'haurien de promoure perquè fos una llengua disponible a tots els serveis digitals?

L'àmbit digital permet una cosa que no es pot fer de cap manera en l'analògic. Quan navegues o quan utilitzes una aplicació o quan fas qualsevol cosa amb el teu mòbil, el teu clic i la teva navegació queda registrada. Per tant, **les empreses privades i públiques saben quins són els desitjos de la gent**.

La desconexió del món digital fa que moltes persones potser voldrien navegar en català per la xarxa però **no arriben a configurar les seves eines en català**. Per tant, ningú sap aquell desig.

Pensem.

Crec que seria molt important que es fessin **campanyes d'alfabetització per explicar la importància d'aquesta tria**: buscar resultats en català a Google i utilitzar totes les xarxes que es puguin en català és important. Si hi ha una pel·lícula doblada al català, s'ha de veure amb aquella opció. Potser això no representarà cap canvi radical, però quan aquella multinacional tregui els seus informes d'hàbits dels usuaris s'adonarà que hi ha un interès i això ajudarà a prendre decisions de futur. Com a usuaris **hem de ser molt pesats** i esprémer les possibilitats. Per exemple, s'ha de fer una clara aposta per les sèries de les plataformes en *streaming*.

I és que actualment en el món digital tenim un greu problema: **cada vegada hi ha menys empreses i amb més poder**, i la majoria tenen seu als Estats Units, la Xina o d'altres punts on gairebé ni es veu Espanya. Per tant, pressionar pel català és, per ells, un problema insignificant.

Normalment **els caps de les xarxes socials a Espanya no tenen massa poder** i quan els parles del català miren cap a una altra banda. Un dels problemes més importants que tenim ara és amb els assistents de veu i la Intel·ligència Artificial (IA). Haver de parlar-li a una màquina amb una altra llengua que no és la teva habitual és un despropòsit. En un primer moment el panorama era molt negre. La màxima responsable de Google a Espanya Fuenciscla Clemares em va arribar a dir que **no hi havia pressupost pel català**.

Per entrenar una màquina fan falta moltes paraules. La IA recull totes aquestes paraules, però els últims temps diversos especialistes tecnològics exposen que en un futur pròxim aquests aparells estaran entrenats per ser utilitzats amb qualsevol llengua per minoritària que sigui. Per tant, **l'evolució de la IA sembla que va a favor del català**.

En aquest sentit, les **institucions** han de pressionar al màxim aquestes grans empreses i facilitar-los les traduccions perquè el català sigui una opció. De les coses bones que han passat els últims temps hi ha la creació del projecte Aina creat per la Generalitat des del Departament de Polítiques Digitals amb el Barcelona Supercomputing Center. És una plataforma pública d'intel·ligència artificial per garantir el futur del català al món digital fent servir les eines del supercomputador Mare Nostrum. L'Aina crea recursos digitals que permeten a les empreses o desenvolupadors incorporar el català als seus assistents de veu i traductors els pròxims quatre anys. Actualment, ni l'Alexa d'Amazon, ni l'assistent de veu de Google, ni el Siri d'Apple ofereixen aquesta possibilitat.

En un futur, la tecnologia evolucionarà de manera que serà molt més fàcil que ara entrenar aparells perquè parlin en qualsevol idioma. Els xatbots, els assistents, les automatitzacions amb IA seran també en català. De moment **cal ajudar institucionalment** perquè això passi.

Quins actors o recursos caldria activar perquè fos possible?

La presència del català a les xarxes és una conseqüència de l'ús del català. És molt important **que hi hagi tota mena de continguts també en català** i no només els normatius. Cal incentivar la cultura i l'oci en català perquè d'aquesta manera es normalitzarà el seu ús.

Jo ho vaig fer en un moment de la meua vida professional: l'any 2003 vam crear amb Joan Arenyes i amb aquesta idea, el primer portal de cites en català QuedemOnline.cat. Aleshores ja fèiem un programa a Ràdio 4 que es deia 'Què està passant?' sobre Internet i ens vam adonar que als Estats Units començaven a aparèixer portals per trobar cites a través de les xarxes. Vam voler que això també existís en la nostra llengua. Era una manera de normalitzar el català. Per tant, des de l'empresa privada s'hauria d'incentivar que es fessin projectes en la nostra llengua i donar ajudes o posar facilitats burocràtiques a l'hora de crear noves solucions tecnològiques. També estaria bé que hi hagués **un equip a l'administració pública que t'ajudés a traduir al català**. Si això hi fos, moltes empreses oferirien la versió en català del seu web, per exemple.

Jo sempre faig un **paral·lisme amb les quotes per incentivar la presència de dones** als consells de direcció de les grans empreses, en les tertúlies de la ràdio o en els equips. Sempre havia estat en contra de les quotes i en un món ideal hauríem de potenciar la gent pel talent i l'excel·lència sigui quina sigui la seva condició. La realitat m'ha portat a estar a favor de les quotes perquè per 'generació espontània' no ens en sortim. El poder està massa col·lapsat d'homes.

Amb la llengua passa el mateix, en un món ideal, estaria bé que qui visqui en català també traslladi el català a les xarxes. Si això no passa i cada vegada hi ha més gent que es comunica en d'altres llengües que les considera més *cool*s, doncs ho hem de potenciar i en això hi tenen un gran paper les institucions, les escoles i les universitats i els mitjans de comunicació i creadors de continguts diversos.

[noticiadiariambautor]93/230[/noticiadiariambautor]

Com encaixa la promoció del català en el context d'un mercat global dominat per llengües majoritàries?

La meua aposta és **fer-ho tot en català** perquè és també un fet diferencial que et pot aportar una certa especialització dins un entorn global on es repeteixen els mateixos continguts.

Hem de **recuperar l'orgull de cantar, parlar i fer-ho tot en català** però per aconseguir-ho hem d'obrir la ment i permetre que hi hagi grups de gent jove que cantin en català, castellà i anglès en una mateixa cançó. Permetre que hi hagi gent que s'inventi paraules en català per parlar al dia a dia.

Ha de ser una **llengua viva** i que les noves generacions se la sentin seva i sense complexos. No ha de ser una llengua per un target ni per una gent concreta. Ha de ser una llengua oberta per a tothom.

Per aconseguir que es faci servir la llengua catalana, hem d'incentivar-ne l'ús i per acumular gent que la parli a les xarxes i que la utilitzi dia a dia al món digital l'hem de trobar suggerent.

[noticiadiariambautor]93/227[/noticiadiariambautor]

Com encaixa internament la promoció digital del català en un context de diglòssia a favor del castellà? De la mateixa manera que al carrer si vas al bar no demanes un tallat en castellà per normalitzar la llengua, tampoc s'ha de fer en digital. Jo agafaria uns quants microinfluenciadors o persones que influeixen a la xarxa, però no pel fet de ser catalanes, i els demanaria que fessin algun *post* en català. Que de tant en tant l'utilitzin.

Actualment hi ha un *boom* de creadors en català a Tik Tok. En un primer moment van rebre **moltes crítiques d'alguns odiadors espanyols**, però ara ja s'ha normalitzat tant que ja no n'hi ha. A més, l'algoritme de Tik Tok detecta què t'agrada un vídeo en català i te'n va ensenyant molts sense parar. Això fa que el català en aquesta xarxa social xinesa hagi agafat molta força els últims temps. Es dona el fet que molts dels usuaris són adolescents.

Després de parlar amb un munt de gent, discutir-ho des de diversos punts de vista i tenint en compte com veig el futur en digital, **sóc optimista**.

Ara es veu negre, perquè estem en un moment en què les grans tecnològiques s'estan quedant tot el pastís digital. Tot està dominat per quatre o cinc empreses mundials. Crec, en canvi, que **el futur és de les microbombolles i dels microinfluenciadors**. Europa està posant topalls i està intensificant la pressió cap als drets digitals del ciutadà i a mesura que anem coneixent l'entorn ens tornarem més exigents.

En un futur no molt llunyà, la població estarà capacitada digitalment i sabrà fer servir totes les eines. Paral·lelament, les que triomfaran seran les més senzilles d'utilitzar i això ja ho saben ara les empreses. A tot això s'hi afegirà el fet que cada vegada voldrem comunicar-nos, informar-nos i descobrir en termes molt més locals. **La xarxa no estarà tan globalitzada** i cadascú farà servir les eines i estarà als llocs que més li convingui sense esperar què li ofereixen. El ciutadà digital s'empoderarà i crearà les seves pròpies xarxes. Si aconseguim normalitzar l'ús del català, es farà servir en aquests entorns i ja no dependrem que els multinacionals ofereixin aquesta possibilitat.

Articles del dossier:

[noticiadiariambautor]93/234[/noticiadiariambautor]

[noticiadiariambautor]93/233[/noticiadiariambautor]

[noticiadiariambautor]93/229[/noticiadiariambautor]

[noticiadiariambautor]93/232[/noticiadiariambautor]

[noticiadiariambautor]93/226[/noticiadiariambautor]

[noticiadiariambautor]93/231[/noticiadiariambautor]

[noticiadiariambautor]93/230[/noticiadiariambautor]

[noticiadiariambautor]93/227[/noticiadiariambautor]

[noticiadiariambautor]93/223[/noticiadiariambautor]

[noticiadiariambautor]93/224[/noticiadiariambautor]

[noticiadiariambautor]93/222[/noticiadiariambautor]

[noticiadiariambautor]93/225[/noticiadiariambautor]